СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ЖОВТНЯ 1950. No. 239. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 14, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАБОРОНА ВЇЗДУ ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ В АМЕРИКУ

СКИТАЛЬНИКИ З ЕВРОПИ ПРИЇЗДЯТЬ ЯК ДОСІ.

Вашингтон, 12. жовтня. — Департамент стейту хвилево відкликав усі віза, на підставі яких чужинці могли приїздити в Америку. Телеграфічні повідомлення повисилано до дипломатичних урядовців, щоб вони завісили вже видані візи, доки особи, які їх дістали, не перейдуть провірку згідно з недавно ухваленим Актом про Забезпеку з 1950 р. Провірка має на цілі ствердити, чи кандидати на в'їзд до Злучених Держав не є, або чи не були комуністами, фашистами або націстами, або чи не належали до організацій, які були контрольовані організаціями згаданих напрямків. Ця заборона буде тривати так довго, доки урядовці не зазнайомляться точно з постановами нового закону і доки не будуть мати авторитетних інструкцій, як поступати в різних замотаних випадках. До таких належать між ін. подорожні з Еспанії й Арґентини, які то країни підходять під розуміння „тоталітарних", отже підлягаючих постановам протикомуністичного закону.

З уваги, що багато подорожних находяться на кораблях, які виїхали з чужинних портів ще перед згаданим розпорядком департаменту стейту, вони наражені на затримання в іміґраційних станціях після приїзду в Америку. У порті Ню Йорк затримано досі 202 таких пасажирів, а випущено 61 після провірки. Групу 32 італійських та німецьких музиків з театру Ля Скаля з Медіолану затримано, з Ню Йорку перед висадкою з корабля Квін Мері.

Ця постанова не відноситься до скитальців, які приїздять до Злучених Держав на підставі закону про Ді Пі після точних скрінінґів в Европі, одначе декого з них піддають ще раз під допити з приїздом до ЗДА.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН ЗА СКИДАННЯ АТОМОВИХ БОМБ НА РОСІЮ.

Лос Анджелес. — Після гарячкової дводенної дискусії в комісії резолюцій Американського Леґіону, конвенція ухвалила висловити гострий докір секретареві стейту Дінові Ачесонові і поставила домагання, щоб през. Труман переорганізував цей департамент. Конвенція теж рішила випустити атомові зброї на Совєтську Росію на випадок дальшої аґресії Совєтів у якій небудь частині світу". Дальше конвенція ухвалила віднову повних дипломатичних зв'язків з Еспанією; заявилася проти признання комуністичного Китаю і поставила домагання „постійної оборони Формози". — Командиром на наступну каденцію вибраний Ирлі Кок, фармер з Довсон, у стейті Джорджія. Його вибрано через аклямацію. Він визначився тим, що втік чотири рази з націстівського полону, за четвертим разом його поставили до розстрілу, але підчас поспіху в стрілянні він був тільки ранений полишений на смерть. Краєвим капеляном на наступний рік вибраний рабін Давид Лефковіц з місцевості Шрупорт у стейті Луїзіяна.

ВДОВА ПО ГЕНРІ ФОРДІ ЗАПИСАЛА $4,000,000 НА НА ІНСТИТУТ.

Дітройт. — Вдова по Генрі Форді, яка померла 29 вересня у віці 84 літ, записала в завіщанні $4,000,000 на Інститут Едісона, оснований родиною Форда з приязни до великого винахідника електричної лямпи, Томи Алва Едісона. Завіщаннє зареєстроване в судових актах 11 жовтня. Цілий маєток вдови виказує $8,500,-000. Решту маєтку записала небіжка для 9 правнуків і для слуг. Інститут Едісона має виховні цілі на оці. До його фондів додав частину син першого Форда, Едсел і теперішній власник автомобілевого підприємства, Генрі Форд II.

ІНДІЯ „ВСЕЦІЛО" ПІДДЕРЖУЄ О. Н. В КОРЕЇ

Ню Дельгі, 13. жовтня. — Речник індійського міністерства закордонних справ сьогодні заявив, що Індія „всеціло" піддержує заходи Об'єднаних Націй для встановлення одного уряду для об'єднаної Кореї, вибраного народом під наглядом О. Н.

ДОРАДЖУЮТЬ ПИТИ СОЛОНУ ВОДУ НА АТОМОВЕ КАЛІЦТВО

Вашинґтон. — Прилюдна Служба Здоров'я відкрила, що пиття солоної води у великих кількостях може стати таким рятунком на покалічення від атомової бомби, як кровна плазма. За таким відкриттям Комісія Попечень при Краєвій Раді Забезпеки Ресурсів постарається включити відповідні інструкції до підручника для персоналу першої помочі, як для пожежної сторожі, поліціянтів, повітряних вардів і хатних господинь. Повний виклад про доцільність ново відкритого ліку буде поданий до прилюдного відома в днях 2, 3, й 4 листопада під опікою Краєвої Ради Дослідів. Генеральний Лікар Служби Прилюдного Здоров'я, д-р Лінард А. Скіл, видав осторогу, що нове відкриття не сміє зменшити кампанії за придбання великого банку крови для військових потреб. „Ціла кров і плазма є дальше есенціональні, „каже лікар.

БРЕДЛІ ЗА ПОСПІХ В ОЗБРОЄННІ

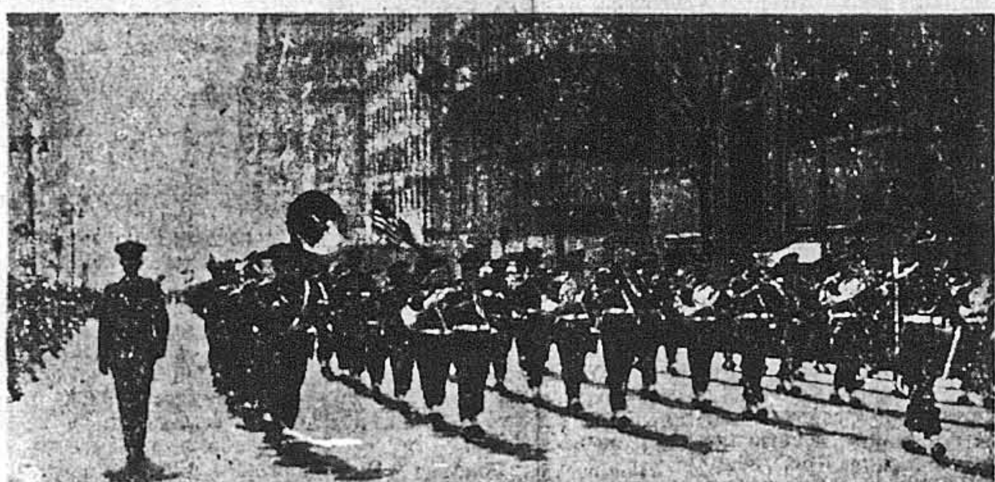
Вашинґтон. — Ген. Омар Н. Бредлі, голова об'єднаних ген. штабів, остеріг, що засяг збросння є невистачальний і що об'єднані штаби пред'являть президентові плян для приспішення мобілізації. У промові по радіо, Бредлі заявив, що загроза комуністичної аґресії вимагає більше вояків і більше грошей ніж це передбачено досі. „Я переконаний, що як ми цього не зробимо, наша нагода забезпечити мир зменшиться". Оці його слова передано з фоноґрафічних платівок, на яких вона була зарекордована перед виїздом ґенерала в товаристві президента Трумана на конференцію з ген. Д. Мек-Артуром на Пацифіку. Бредлі заявив, що „місцева війна в Кореї" наклала на націю несподівані тягарі і вичерпала досі призбирані військові матеріяли. Треба отже спішитися з придбанням нових засобів, щоб не було запізно.

В АМЕРИЦІ

● „Голосуйте, а як ні, то втратите працю!" — такий наказ дав Алдридж Дж. Иейтс, президент компанії табулярних обезпечень в Джініва, ст. Іллиной. Він пояснив цей наказ корреспондентам, що хто не голосує, не є льояльним американцем. Хто хоче голосувати, мусить зареєструватися.

● Кривду роблять громадянам люди, які поширяють застрашаючі вісті про атомову бомбу, каже Дейвид Лілієнталь, кол. голова Комісії Атомової Енерґії. Він глядить з недовір'ям на будову підземних мешкань на пустелі для втечі перед атомовими бомбами.

● Почесний докторат прав дістав голова японського Верховного Суду д-р Пол Френсіс Котаро Танака від університету Фордгем, у Ню Йорку. Він написав 30 книжок на правничі теми.

НЮЙОРЧАНИ З ТРАДИЦІЙНОЮ „ПОМПОЮ" ОБХОДИЛИ „ДЕНЬ КОЛЮМБА" 12-го жовтня. Велику параду по 5-тій Евені очолювала військова оркестра. В манїфестації в цю 458-му річницю відкриття Америки взяли участь представники федеральних, стейтових і міських властей та патріотичні організації і шкільна молодь. В поході йшло 70,000 осіб, як сотні тисяч приглядалися йому.

Совєтське „вето" проти чергової каденції Тріґве Лі

Лейк Соксес, 13. жовтня. — Совєтський представник в Раді Безпеки скористав вчора вже 46-тий раз зі свого великодержавного права „вета" — спротиву, зголошуючи його проти перевибору Тріґве Лі генеральним секретарем Об'єднаних Націй на чергову п'ятирічну каденцію. На засіданні Ради в цій справі, совєтський представник Яків Малік відмовився голосувати в користь юґославської резолюції в цій справі, видвигаючи свого власного кандидата на секретаря, іменно, комуно-польського міністра закордонних справ, Зиґмунта Моджелєвського. За кандидатурою Тріґве Лі голосували дев'ять країн, тоді як національно-китайський представник здержався від голосування, а Малік був єдиний, що сказав своє „нєт", яке і „вбило" вибір Тріґве Лі. Совєтського кандидата не піддержала ані одна країна, натомість шість країн здержалося від голосування, а чотири: Китай, Куба, Еквадор і Югославія, голосували проти. У висліді, Рада доручила своєму предсідникові, американському представникові Воренові Р. Остинові, повідомити Генеральну Асамблею, що Рада Безпеки не могла погодитись на вибір секретаря. Теперішня каденція Тріґве Лі кінчиться 2-го лютого наступного року. Платня генерального секретаря виносить 20,000 долярів річно, крім дальших 20,000 на репрезентативні видатки і 15,000 на чинш та вдержання дому. — Справу секретаря тепер вирішуватиме Генеральна Асамблея, хоча чартер постановляє, що вона може це зробити тільки на рекомендацію Ради Безпеки, яка не може погодитися.

РОСІЯ МАЄ 22 АТОМОВІ БОМБИ, МОЖЕ МАТИ 300 ДО 1953 Р.

Вашинґтон. — „Тепер уже можливе переповісти загально прийняту оцінку розвідчої служби про продукцію атомових бомб в Совєтах" — виявляє Стюарт Алсоп, кореспондент щоденника „Ню Йорк Геральд Трибюн". Оцінка представляється так: З кінцем грудня 1951 р. Совєти будуть мати 22 бомбі, коли взяти за правду, що вони виробляють по дві бомбі місячно. Панує переконання, що під теперішню пору Совєти не можуть приспішити цієї продукції, отже до січня 1952 р. Совєти будуть мати 46 бомб. Одначе тепер Совєти будують новий завод для виробу атомових бомб на Уралю під наглядом Лаврентія Берї, голови тайної поліції. Завод має бути готовий на початку 1952 р. і зможе виробляти п'ять до сьоми бомб місячно. Коли так, то 1 січня 1953 р. Совєти будуть мати понад 100, а найбільше 130 бомб. З кінцем 1955 р. треба передбачувати 300 совєтських атомових бомб. Дальше вже не зможуть продукувати, бо вичерпається припас урану у Німеччині й Чехії, з якого користають Совєти. Щоб недопустити до нападу Совєтів атомовими бомбами треба тримати Росію під терором. Це можна зробити тільки великими збросннями Західних держав. Доки Росія не буде мати великої кількости атомових бомб, доти вона не відважиться починати безпосередньо третьої світової війни. Оце причина, чому Західний Світ робить зусилля для наглого збросння. Є окремі труднощі при перевозі атомової бомби на закордонні країни, одначе напад не мусить бути певний на 100 відсотків.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ МОЛОДІ ПОЧАВ КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ НОВОПРИБУЛИХ

Ню Йорк, 13. жовтня. — Метрополітальний Комітет Української Молоді, відомий зі своїх величавих культурних фестивалів та з активної участи в нашому громадському житті, почав звичайні курси англійської мови для новоприбулих, — йдучи на зустріч загальним побажанням. Курси відбуваються кожного понеділка від год. 7 до 9 ввечорі в приміщеннях YWCA при 23-тій вулиці. Інструктором є Анна Дудяк. Вчаться читати, писати і говорити і все це — як деякі курсанти стверджують — „безболізно" і головне — безкоштовно. При цьому зустріч та спільне навчання тут народженої і новоприбулої української молоді цілком певно причиниться до кращого взаєморозуміння і кращої співпраці теж в громадському, товариському і особистому житті. Курси вже ведуться від двох тижнів. Досі було дев'ять курсантів. Запрошується всіх охочих.

СХІДНИЙ БЕРЛІН ГОЛОСУЄ ПРОТИ СОВЄТІВ

Берлін, 13. жовтня. — Населення совєтського сектора Берліна та частинно совєтської зони, яку німці називають „зоною мовчанки, в дивний але недвозначний спосіб висловилося проти Совєтів та їхньої політики в Німеччині. У зв'язку зі заповідженими на найближчу неділю совєтськими „виборами" в східному секторі Берліна, управління західних секторів перевело там голосування на свій лад: воно проголосило, що хто є проти совєтських виборів та проти совєтського управління взагалі, повинен надіслати відрізок своєї харчової картки за останній місяць, т. зв. „штаммабшніт". За останніх 10 днів надіслано — 447,352 таких „голосів", крім 14,590 відрізків харчової карточки з попереднього місяця та 13,333 відрізків діточих харчових раціоналізаційних карточок. Як зважити, що в минулих совєтських виборах в Берліні голосувало 788,780 осіб, то — 403,635 теперішніх голосів проти Совєтів, відданих за посередництвом раціоналізаційних карточок, становить більше ніж половину управнених до голосування. Це є недвозначним виявленням волі більшости населення совєтського сектора колишньої столиці Райху і буде без сумніву великим арґументом для дальшої західньої політики. Крім цих голосів зі східного Берліна, пошта принесла десятки тисяч подібних теж зі совєтської зони Німеччини.

● Агітацію за допущенням Італії до Об'єднаних Націй почали громадяни італійського роду з нагоди дня Колумба. Їх підтримав у Ню Йорку теперішній посадник Вінсент Р. Імпеліттері і президентів помічник В. Аверел Гаріман.

● Джордж А. Слоп став президентом Метрополітен Опера Компані після резиґнації дотеперішнього голови Чарлса М. Спофорда. Спофорд бере участь в нарадах Північно Атлантійської Ради і не має часу на мистецтво.

ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА ПЕРЕДБАЧЕНА В СУБОТУ

Згідно з попередніми оповістками през. Труман виїхав з Вашинґтону до Ст. Луїс на зустріч зі своєю сестрою, а опісля поїхав літаком до Каліфорнії. Звідти він виїхав літаком на зустріч з ген. МекАртуром на Західній Пацифік, мабуть десь коло острова Вейк Айленд після короткої зупинки на летунськім майдані в Гонолулу, на Гавайських островах. З огляду, що з президентом їде великий почот дорадників і урядовців, передбачують, що наради з ґенералом будуть тривати через суботу й неділю. Дотеперішні комунікаційні засоби ще не є настільки удосконалені, щоб можна втримувати безпосереднє порозуміння президента зі столицею. Команда воєнної фльоти може порозставляти воєнні кораблі у належних відступах для передавання комунікацій по радіо, а водночас і для безпеченства особи президента. Для обережности тсі три літаки, якими їде президент, його дорадники і кореспонденти, їдуть разом на просторі 4,000 миль понад морем.

ЧУЮТЬ ОЧИМА, БАЧАТЬ УХАМИ.

Скенектаді, Н. Й. — Машину, яка може передавати „синтетичний голос" так, що переміняє картину в голосові звуки, запродуковано на з'їзді Краєвої Академії Науз. Машина так побудована, що може розбудити в глухих слух на підставі оглядин якихсь предметів очами. З часом ця сама машина зможе помогти сліпим „бачити" при допомозі звуку. Винахід машини викликав велике заінтересування між знавзнавзями природничих наук, зібраними на з'їзді Дженерал Електрик лябораторії.

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА В КОРЕЇ ЗНОВУ В ОТОЧЕННІ

ВОЄННІ КОРАБЛІ ОБСТРІЛЮВАЛИ ПОРТ НЕДАЛЕКО СОВЄТСЬКОГО КОРДОНУ. — ПОХІД НА КОМУНІСТИЧНУ СТОЛИЦЮ УСПІШНО ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Токіо, 13. жовтня. — З'єднання американської Першої Кавалерійської Дивізії пробилися вчора глибоко поза лінію комуністичного фронту на північ від 38-мої паралелі, відгороджуючи цим стратеґічним маневром головний шлях відступу для головних сил ворога, що бореться в районі Кумчон, користаючи з фортифікацій, що їх там побудовано ще від 1945-го року. Рівночасно сильні з'єднання аліянтських військово-морських сил, включно з лінійником „Мізурі" засипали сильним артилерійським вогнем місто Чонґджін, важливий індустріяльний та комунікаційний центр на східному побережжі Кореї, далеко на півночі, у віддаленні тільки около 25 миль від корейсько-сибірського кордону. Цій акції приділюється велику увагу, бо вона може означати попередження нового десанту, подібно як сильне бомбардування воєнними кораблями східного і західного побережжя попередило висадку в Інчон біля Сеул. Моторизовані частини Кавалерійської Дивізії несподіваним маневром загналися вчора дальших 12 миль на північ у ворожу територію, здобули місто Ганпо п'ять миль на північ від Кумчон, перетинаючи головний шлях в напрямку на столицю Пйонґянґ та оточуючи рештки трьох комуністичних дивізій, що у фортифікаціях в районі Кумчонґ приготовлялися до загородження шляху на Пйонґянґ. В тому самому часі інші з'єднання аліянтських військ зручними маневрами обійшли фортифікації зі сходу. Ворог ставить запеклий спротив, в поодиноких випадках поважуючись навіть на протинаступи, а відступаючи залишає широкі підміновані поля, що зменшує швидкість аліянтського походу вперед. Бомбардоване воєнними кораблями місто Чонґджін вже було раніше об'єктом налетів суперфортець, але після вчорашньої атаки з нього вже мало залишилося. Сам тільки лінійник „Мізурі" вистрілив на нього 800,000 фунтів амуніції. На фронті наступу південно-корейських військ спротив ворога з кожним днем помітно слабне, а в багатьох випадках не має взагалі жадного значення. На підставі зізнань полонених стверджується, що маси червоних військ вже цілком втратили віру в можливість обіцяної їм „кінцевої перемоги" і борються ще тільки тому, бо їм так кажуть та не маючи жадного іншого вибору, хиба що трапиться нагода перебігти в полон.

БИТВА ЗА ЧЕРВОНУ СТОЛИЦЮ ВИРІШИТЬ КІНЦЕВУ ПЕРЕМОГУ

Токіо, 13. жовтня. — Тут у військових колах висловлюється переконання, що битва за червону корейську столицю Пйонґянґ перерішить теж кінцеву перемогу в теперішній війні. До такого заключення приходиться на підставі спостережень, що ворог стягає тепер до оборони столиці всі свої резерви і теж відкликує військa з інших фронтів, залишаючи там тільки менші з'єднання для оборони відступу головних сил, зглядно недобитків головних сил. Для характеристики відносин в комуністичній армії наводиться такий потверджений розвідкою приклад: З одної комуністичної дивізії по день 27-го вересня залишилося тільки 2,100 вояків. В попередніх боях вона втратила вбитими 4,800 вояків, 4,500 було поранених а 2,700 попало в полон або здезертирували. Після того 60 вояків і трьох офіцерів самі поранил исебе, щоби не йти на фронт.

● Порто-ріканський 65-тий полк піхоти бере тепер участь в боротьбі за визволення Кореї з-під комунізму — повідомила головна квартира ген. Мек Артура.

О.Н. ОБМЕЖУЮТЬ ВЛАДУ ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКОГО УРЯДУ

Лейк Соксес, 13. жовтня. — Тимчасовий Корейський Комітет Об'єднаних Націй прийняв вчора несподівано австралійську резолюцію щодо обмеження влади уряду президента Синґмана Рі тільки до Південної Кореї, для якої він був створений, не поширюючи його повновластей на звільнені території Північної Кореї. Це рішення негайно закомуніковано ген. Мек Артурові. Австралія рівночасно внесла резолюцію, пропонуючи покликати окремого адміністратора або комісара Об'єднаних Націй для встановлення тимчасової адміністрації на звільнених територіях, аж доки не буде встановлена одна влада для цілої країни, вибрана народом під наглядом Об'єднаних Націй. Тимчасово Об'єднані Нації віддали всі потрібні повновласті аліянтському головному командуванню, роблячи його відповідальним за цивільне управління Північної Кореї.

„ІСТОРИЧНА ПОМИЛКА" ФРАНЦУЗІВ В ІНДОКИТАЮ

Сайґон, Індо-Китай, 13. жовтня. — З посиленням комуністичних нападів на Індо-Китай, ведених місцевими комуністичними партизанами при комуно-китайській допомозі, в політичних колах стверджується, що головною причиною цих турбот французького протектора є слабість центрального в'єтнамського уряду, створеного минулорічним договором з Бао Даї, колишнім імператором провінції Аннам. Підписуючи договір з цим урядом, Франція не добачила його головної слабости, за яку тепер вважається відсутність загально-національної піддержки, брак відповідного соціяльного розуміння та адміністраційну нездарність. Очевидно, що комуністи вміють використати ці слабості в своїй пропаґанді, тоді як уряд Бао Даї не має потрібної все-народної бази для зорганізування спротиву проти комуністів. Тим самим, поповнено „історичну помилку", що призвела до опанування комуністами Китаю, якщо уряд перемінюється в кліку без відповідного оперття на бажаннях і волі народних мас.

В СВІТІ

● Дол. 160.720 майна залишив маршал Ян Кристіян Смутс, колишній довголітній премієр Південної Африки, що помер попереднього місяця.

● Замах на життя полк. Абід Шішкелі, шефа штабу сирійської армії, намагалися виконати чотири озброєні в автоматичну зброю чоловіки. Поранено двох інших осіб з прибічників шефа штабу.

● В Ранґуні, в Бурмі, почався судовий процес проти відомого „хірурга Бурми", американського лікаря Гордона С. Сіґрейва, обвинуваченого в „головній зраді", за його зв'язок з повстанськи провідником сот. Нав Сенґом. Лікареві грозить кара смерти.

● З доручення ген. Мек Артура звільнено з в'язниці трьох дальших японців, засуджених раніше за воєнні злочини.

● Султан Марока приїхав на відвідини до Парижа. Він домагається від французького уряду більших повновластей в управлінні протекторатом.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗУСТРІЧ ТРУМАНА З МЕК АРТУРОМ

Як президент Труман вибрався несподівано в далеку дорогу, щоб зустрітись, як начальний командант збройних сил, зі своїм підвладним, ген. МекАртуром, то хіба не тільки на те, щоб йому погратулювати та подякувати за успішну акцію в Кореї. Куди важніші ті „інші справи", про які згадав президент тільки мимоходом, як повідомляв загал про свою подорож, яка стала справжньою сензацією.

Над тими „іншими справами" ломлять собі тепер голови не тільки газетярі, що хотіли б щось більше про це написати, але й світові політичні центри. Що тут йдеться про справи першої ваги, немає найменшого сумніву. Тому навіть дехто пише, що зустріч Трумана з МекАртуром є подією, подібною щодо ваги до тої, якою були б наради Трумана зі Сталіном.

Люди, що добре розуміють американську виборчу тактику (а вибори вже за плечима!), не забувають і за цю обставину. Побачення президента, який є демократом, з „героєм дня", ген. МекАртуром, якого републіканці мають за свого, є безсумнівно не тільки гарним жестом, але й дуже розумним політичним кроком, а теж і знаменитою агітацією.

Відомо, що ген. МекАртур не дуже то погоджується з закордонною політикою президента Трумана та департаменту стейту щодо Формози і Китаю, чи навіть відносно цілого Далекого Сходу. Департамент стейту є проти окупації Формози, а тільки за її невтралізацію, а теж схиляється до цього, щоб визнати комуністичний Китай і таким уступством відтягнути його від участі в корейській акції. Ген. МекАртур, як кажуть, є „за сильну акцію" на цьому терені й дораджує не уступати в нічому ні Совєтам, ні комуністичному Китаєві. Президент Труман буде мабуть переконувати ген. МекАртура, що війну в Азії треба доконче локалізувати, щоб могти вислати більші сили до Европи. До того — як думає уряд — дати себе втягнути в війну з червоним Китаєм, значить заангажуватись там мілітарно на дуже довгі роки та позбавити Европу тої мілітарної та економічної допомоги, якої вона надіється.

Ті важливі проблеми будуть цілком певно предметом нарад між Труманом і МекАртуром. Те, що з президентом Труманом виїхали з Вашингтону генерали, вказувало б, що будуть обговорювані ці проблеми головно з мілітарного боку. Занепокоєння є тільки тому, що як політичний дорадник виїхав д-р. Филип Джессоп, що належить до тих політичних знавців Азії, чи там Далекого Сходу, яким багато американців приписує вину за американські помилки у відношенню до Китаю, завдяки яким комуністи опанували Китаєм. Джессопа вважають за „угодовця", що ще далі дораджує уступати червоним в Азії, а не прив'язувати ваги до акції китайського націоналістичного уряду Чянґ Кай-ші.

Послання ген. МекАртура до американських Ветеранів Чужинецьких Воєн, яке він відтягнув на домагання през. Трумана, вказує, що є поважна розбіжність між політикою уряду і поглядами ген. МекАртура щодо розв'язки проблеми Далекого Сходу. Це послання все одно появилось друком і те, що там написане, не є для нікого тайною. Ген. МекАртур належить до людей, що вміють стояти при своїм, як це виявилось ще за Рузвелта. Та найважніше, що з військового боку він досі мав завжди рацію. Його логіка і тактика виявлялись правильними та — що найважніше — приносили країні успіхи. З тим останнім рахується теж і президент Труман як практичний політик і як той, що відповідає за дальшу долю країни. Тому теж і вибрався на розговори з МекАртуром.

Наслідки зустрічі през. Трумана з ген. МекАртуром дадуться відчути не тільки в американській політиці, але й світовій. Якщо переможе угодове наставлення до комуністичного Китаю, то чогось подібного треба буде надіятись і в Европі.

Жінки як робоча резерва

На зібранні Товариства Промислових Відносин у Шікаго директор Федерального Бюра Праці ствердив, що „жінки являються нашим найбільшим джерелом, з якого зможемо черпати нашу робочу „силу". Адміністратор Федеральної Забезпеки, Оскар Ювінг, заявив у Вашингтоні, що оборонні пляни вимагають далеко більше робочих сил, ніж в другій світовій війні, тому теж треба буде притягнути до праці багато більше жінок, як тоді. Ювінг пригадав, що в попередній війні 14 мільйонів осіб відбули вишкіл для праці при обороні. Вишкіл відбувався в різних ділянках праці на підставі різних програм. Завдяки тому уряд міг запобігти недостачі робочої сили при озброєнні. Ювінг ще виявив, що в теперішньому часі вже майже вичерпані резерви робочої сили. Якщо прийдеться шукати за новою резервою, то її можна найти тільки серед жінок.

Користування резервою жінок як робітниць мусить іти за якимсь пляном, бо праця для оборони не обмежується тільки до фізичної роботи у фабриках. Тому Краєва Рада Забезпеки Ресурсів, як найвища влада при мобілізації промислу, звернулася до федерального Бюра Виховання, щоб воно зладило краєву лісту наукових сил, яка становила б інтелектуальний інвентар, що його можна б використати для оборонних цілей. Очевидно, що до цієї інтелектуальної резерви зараховані теж і жінки.

Урядовці, які займаються підготовою всебічної мобілізації, кажуть, що новітня мобілізація мусить піти куди швидшим темпом ніж та, яка була переведена після нападу на Перл Гарбор, 7 грудня 1941 р. Під теперішню пору світовий горизонт представляється інакше ніж перед другою війною. Ми мусимо мати пляни доцільнішого використання робочої сили і матеріялів. Крім праці в промислових підприємствах і наукових лябораторіях для виробу воєнних матеріялів нація потребуватиме необмежену кількість осіб обох полів в установах здоровя, головно при медичній праці, дальше в організаціях виховних та суспільних відносин, не згадуючи вже про працю на фармах, в домашніх господарствах: і в різних гуртожитках.

Заки проголошено минулого тижня початок воєнної продукції, у всіх стейтах було 3.2 мільйони незатруднених людей, а перед нападом на Перл Гарбор було близько 8 мільйонів безробітних. Значить, треба кинутися за іншою робочою резервою, ніж та, на яку ми досі рахували. Такою резервою є жіноцтво, серед якого 37 мільйонів зараховано до „безробітних".

Пляни для затруднення жінок вже пороблені. На випадок національної необхідности жінки будуть притягнені теж до військової праці. Вже тепер находиться 23,000 жінок в військових установах. Вони будуть творити ядро для вишколу й заведення дисципліни нових рекрутів — жінок. З останньої війни залишилися тисячі вишколених жінок, які тепер стануть у пригоді.

При передумуванні над оборонними плянами тепер майже не береться до уваги полу. Звертається головну увагу на працездатність людини, мужчини чи жінки. Тільки деякі джаби надаються з природи для самих мужчин і тому такі роботи мусять бути обсаджені самими мужчинами. Остання війна навчила нас, що й жінки можуть причинитися майже до кожної праці, яка тільки підходить під їхні сили.

Але Америка культурна нація. Тому вона не може тратити з ока родинних обов'язків, до яких покликана жінка з своєї природи, хоч би прийшла і воєнна необхідність. Коли будуть вербувати жінок до воєнної продукції, то в першу чергу будуть звертати увагу на те, щоб родина, яка остає під опікою жінки, не потерпіла шкоди. Родина це ядро нації і тому її треба захувати серед найгірших відносин. Отже, коли мова про жінки для воєнної продукції й інших воєнних цілей, то треба розуміти жінок, які можуть відірватися від домашньої праці і посвятити свій час іншому заняттю.

ВІСІМ РОКІВ ТОМУ

Вісім років минає сьогодні від тієї погідної днини, коли то в Поліських лісах продзвеніла грімка команда, а під блакитно - жовтим прапором виструнчилася сотня командира Остапа. Це було 14 жовтня 1942 року, а ця сотня — то перший відділ Української Повстанської Армії.

Українська Головна Визвольна Рада, як керівний центр визвольної боротьби в Україні, відмітила цю далекосяглу подію, як початок Української Повстанської Армії, призначивши день 14 жовтня днем УПА й української зброї та звязуючи цей день з празником св. Покрови.

Бо вже українські козаки — ті невгнуті борці за національні й соціяльні вольності України — піддавали себе й свою зброю під Покров Божої Матері. Отже й Українська Головна Визвольна Рада (УГВР) нав'язує до славетної традиції Запоріжжя. Крім того вона дає нам — українцям розсіяним у світі — нагоду бодай раз у рік святочно відмітити нашу єдність з борцями в Україні.

Святочно відмітити, значить стільки, що основно призадуматися над тією подією, зглибити далекосяглість появи У. П. А. на екрані української історії. Потребу такої застанови відчуває кожен щораз більше з кожним черговим роком свого побуту поза межами рідного краю.

Врешті — знаємо всі, що УПА є і бореться. Про те вже мабуть не доведеться нікого переконувати. Напевно в світі немає одної української людини, яка б зовсім нічого не чула про УПА. Якщоб ми навіть таку українську людину найшли і розтолкували їй ідеї та програму УПА, то й вона не могла б не закликати одушевлено: І я в це вірю, і я це визнаю...

Але я певен, що неодин із нас завдає собі питання: що саме довело до такої єдности української думки? Яка сила спричинила те, що ім'я УПА вимовляється з пошаною в Канаді, в Злучених Державах, у Франції, в Австралії та Бразилії? Що склонило чехів, балтійців, здавлених московським чоботом поляків і мадярів шепотом переповідати легенди про три літери: — УПА? Чому приписати факт, що наш народ, в Україні, складає про УПА думи і пісні?

Ми ж докладно знаємо, які слабі пропагандивні засоби УПА. Це ж не те, що міністерства пропаганди, якими звикли послуговуватися вожді, диктатори й імператори для прославлення свого дешевого імення. Видання УПА друкуються в землянках, у лісах і горах або в підземеллях українських міст. Не завжди на доброякісному папері, деколи в друкарні, часто на міміографі, а інколи писані рукою, що звикла радше до кулемета і гранати, як до пера. І тих видань є завжди замало для безчисленних бажаючих. Однак слава УПА лунає від Києва до Вашингтону й по Корею.

Я мабуть не помилюся, коли скажу: ідея і програма, за які бореться УПА, зродила ту незаглушену славу УПА, об'єднала довкола неї всіх українців.

Ідея ця — ясна і проста: відновити українську самостійну соборну державу, в якій український народ був би собі господарем та по своїй волі вирішував би форму свого правління.

Програма УПА виразна і, на перший погляд, нескладна: УПА бореться, щоб у вільній Україні не було „ні холопа ні пана", жодної боротьби клясів, жодної диктатури пролетаріяту, але й щоб не було визискуваних ані визискувачів — чужих чи своїх.

От, і все: ідея і програма УПА.

Але ми знаємо, що навіть найкращі ідеї пропадають марно, якщо немає борців, які б у ті ідеї самі вірили, за них боролися і їх несли б поміж людей.

А хто ж є ті носії ідей та програми УПА? Очевидно — вояки УПА, члени українського визвольного руху. Але які ж їхні імена? Відповідь на це коротка: **невідомі.** Бо справді ми навіть не знаємо, хто перший висунув думку творення Української Повстанської Армії. Щоправда хтось може назвати нам імена Остапа, Савура, Ростислава Павленка, ген. Перебийноса, Юрія Липи, о. Рафаїла і — десяток, сотню, тисячів інших... Однак ті імена, звичайно прибрані, майже нічого нам не говорять. Врешті ми й нічого більш не хочемо. Нам цілковито вистачає відповідь: вони — українці!

Яке дзвінке й дороге слово: українці створили УПА, українці оформили її ідею й програму, українці змагаються за ту ідею і досі.

Так, ми це пізнаємо з великих чесних діл отих людей. Це ж бо до них, як не можна краще, стосуються слова геніяльного драматурга Миколи Куліша, замученого Москвою 25 років тому: „того лише ідеї переможуть, хто з ними вийде на ешафот і смерті ввічі скаже..."

А якраз такі були і вони — вояки УПА, брати наші, українці.

Поміж страшними ножицями 2-ої світової війни, в смертельних кліщах російського серпа і німецького молота, вони єдині зважилися на це діло: свої ідеї — українську Правду вони винесли з підземелля, з в'язничних казамат, з лісових землянок на світ Божий. Їх, братів наших, розстрілювано і вішано публично на майданах українських міст — Стрия, Дрогобича, Львова, Рівного, Житомира, Києва, Миколаєва, Харкова. Але й тим вони піднесли на своїх скривавлених чолах нашу Правду високо - високо, аж її побачила вся Україна і ввесь світ.

І тому й ми, дивлячись іздалеку на ту вивищену в Україні нашу Правду, віруємо в неї. А хто б ще не довіряв та сумнівався, то хай вкладе свої пальці в рани тих борців і наглядно переконається, що українці, український народ живе і бореться за свою душу і досі.

Якраз до таких невірних Томів кличе той же Микола Куліш: „Українче, пізнай себе самого!...

Так, пізнай і зрозумій, що ти син великого народу, народу, який веде перед у поході людства до волі та справедливості; що ти брат тих, які, як ніхто інший в світі, ідуть зі своїми ідеями навіть на ешафот.

Пізнай себе самого, українче, і не піддавайся зневірі тільки тому, що тут і там бачиш незгоду в дрібних і маловажних справах. Несхиляй униз прапора, а держи його високо. Так високо і так завзято, як наші вояки УПА держать свої безстрашно на роздоріжжях смерти. І туди звертай свої очі й думки, від них черпай міць своєї віри й завзяття.

Роман Рахманний.

Михайло Радик
Директор ЗУАДК-у на Европу

ЗУАДК і акція соціяльної опіки над залишенцями

2)

Таким чином, відповідальність за справи соціяльної опіки над залишенцями спадає в повній мірі на дві волюнтарні агенції: НЦВЦ і ВЦЦ. ЗУАДК, перебуваючи в контакті з цими агенціями, лише включився в акцію зорганізування соціяльної опіки для залишенців. Далі ЗУАДК має стежити за тим, щоб українські залишенці обслуговувалися в повній мірі працівниками соціяльної опіки нарівні з залишенцями інших національностей. Якщо виникатиме потреба, ЗУАДК сам робитиме ті чи інші заходи.

Треба теж ствердити, що ЗУАДК, не чекаючи на початок фунціонування системи соціяльних працівників, сам розпочав різні заходи для українських залишенців у ділянці соціяльної опіки, для чого при Головній Кватирі ЗУАДК-у існують відділи суспільної опіки та правних порад. Так наприклад, у численних індивідуальних випадках, робляться заходи для одержання від німецьких установ обезпечення інвалідських або вдовиних рент, у справах допомог на випадок хвороби або у справах приміщення на лікування хворих на сухоти. Ця праця буде провадитися далі, — незалежно від діяльности соціяльних працівників при агенціях НЦВЦ і ВЦЦ.

Саме тепер ЗУАДК видав спеціяльну брошуру про проблеми і права ДП, метою якої є дати вказівки для всіх тих, що займаються справами соціяльної опіки над ДП залишенцями і мусять дбати про їх інтереси. В цій брошурі висвітлюються головні правні приписи, на підставі яких мають бути унормовані побутові відносини залишенців у Німеччині.

ЗУАДК розробляє також пляни щодо у н о р м о в а н н я правного становища тих біженців, що не мали чи втратили статус ДП, або тих, що мають лише правну і політичну протекцію ІРО. Треба робити заходи, щоб зрівняти їх в правах з тими залишенцями, що мали повний статус ДП.

Окремо ЗУАДК звертає увагу на справи шкільництва та культурного і р е л і г і й н о г о життя. Ідеться про те, щоб у цих ділянках залишенці не зустрічались з перешкодами німецької влади. Завдання дбати про ці справи, обороняючи інтереси окремих національних груп, спадає в першій мірі на національні комітети. ЗУАДК, зі свого боку, допомагає при виконуванні цього завдання.

Акція додаткової харчевої допомоги іде далі. До цього часу акцією допомоги харчами охоплено 2087 осіб. Це число говорить саме за себе: щомісяця ЗУАДК роздає кілька тисяч фунтів смальцю, цукру й інших продуктів. Тому треба мати на увазі, що харчі, які має в своєму розпорядженні ЗУАДК, вичерпуються. З Америки мають находити далі нові запаси харчів, однак ЗУАДК-ові буде все ж таки трудно заспокоїти потреби усіх українських залишенців. Маючи це на увазі, ЗУАДК старається робити заходи, щоб українці одержували допомоги додатковими харчами або одягом також від інших добровільних агенцій, а зокрема від католицької агенції НЦВЦ та протестантської ВЦЦ, що мають своїм обов'язком допомагати загально ДП усіх національностей.

ВЦЦ пішла на зустріч бажанням ЗУАДК-у і має в скорому часі приступити до роздання харчів і одягу серед українських залишенців. Натомісць НЦВЦ, хоч має далеко більші за ЗУАДК матеріяльні можливості і великі запаси харчів у своїх магазинах в Европі, стоїть на становищі, що ДП-залишенці мають матеріяльну підтримку від німців, а тому не потребують додаткових допомог. Однак матеріяльна підтримка німців — далеко невистачальна. А тому треба сподіватися, що НЦВЦ змінить свої погляди в цій справі.

Займаючись справами опіки над залишенцями, ЗУАДК далі веде акцію переселення. Розуміючи, що більшість українців бажає виїхати з Німеччини, ЗУАДК буде робити старання, щоб якнайбільша кількість українських ДП могла ще переселитися, що є, звичайно, залежне від кількости ашурансів, що їх присилають з Америки.

Можна передбачити, що в майбутньому виникнуть деякі можливості переселення і для тих осіб, що належать тепер до категорії Гард Кор-у. Так наприклад, 25 серпня ц. р. генеральний директор ІРО підписав умову з трьома добровільними агенціями (католицькою, жидівською і лютеранською), на підставі якої ці агенції зобов'язуються забезпечити переселення до ЗДА 1100 інвалідів і сліпих з родинами. Цю акцію ІРО буде підтримувати фінансово. Подібна умова для переселення 330 осіб Гард Кор-у з родинами має бути заключена також і з Світовою Церковною Службою. Так само Голяндський уряд виявив згоду прийняти під опіку католицької і протестантської Церков у Голяндії 200 старших віком осіб. ЗУАДК, зі свого боку, пильно стежить за тим, щоб використовувати кожну можливість переселення для українців.

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

18)

Ось Василь з Харківщини, і його батька за приналежність до СВУ заслали на Соловки, а він став „безпрізорніком" і з 10 років до 18 бродив від села до села, від міста до міста, рятуючись від голоду і „замітаючи сліди свого походження" аж поки не забрали в червону армію і вислали до Хабаровська, але коли його призначили в охорону хабаровського НКВД, то він не міг витримати далі, переплив під кулеметним вогнем Амур (це найменше 2, або і 3 до 4 км.) і зазнавши багато лиха від китайців під час війни, поступив на шведський корабель і хоч мав аж дві візи і до Північної і до Полудневої Америки, то далі зостався пливати по морям, бо „як на Україну не можу вернутися, то нікуди не поїду". Ось лагідний Андрій, з поетичною душею, з самого серця Волині, з вікових дубових лісів. Але він не стерпів поневіряння своєї Батьківщини московським ворогом, як зрубали вороги любі ліси, як знівечили красу, якої вже більше ніґде не знайти, як забрали батька в „колгосп", а його семилітнього не до школи, а на фабрику, то постановив за всяку ціну втекти.

Страшна то була ціна, яку він заплатив за здобуття волі, бо перейшовши кордон, тікаючи , „рибозаготовок" і думаючи опинитись в Китаю, попав до японців в полон, які постановили, що він є підісланим шпигуном і послали його в підземні шахти довбати вугіль, де був би і загинув без світа-сонця, якби нарешті не прийшов кінець війні, а далі австралійська місія, набираючи молодих здорових хлопців з таборів АЙРО, залюбки вхопила такого силача і повезла його до Австралії пасти вівці. І в Австралію привіз Андрій свою любов до Батьківщини, до незабутньої славутньої Волині, до її краси, до її пісень, яких знає безліч і то старовинних, дуже гарних і оригінальних. І тільки своєю піснею і розважає жаль і тугу, бо ніґде більше не знайти тої краси, того чару, що були в рідній стороні. „І води навіть доброї нема, нема цілющого джерела, нема кремезних дубів і зозулька ніколи не закує. А як присниться мені наше село, таке гарне, таке зелене, ніби в зеленому вінку, а з-за темного лісу старезних дубів сонечко сходить, то аж закричу, як прокинуся і в грудях щось тисне і серце з великого жалю розриває"...

Але як не ширяй думками, а все треба вертатися до „земного" і жити тим, що насьогодня маєш. І здавалобся, що все вже маєш, що жити можна, якби, якби так ще тільки з десяток українців знайти. Часописі приносили давнобажані мені сповіщення, що ось вже нарешті прибули до Канади наші провідці національного і духовного життя, професорі, діячі, письменники. Особливо ж я раділа довідавшись, що наша улюблена п. Олена Кисілевська, професор Д. Дорошенко і Улас Самчук (ніколи не забуду і не перестану йому дякувати за „Куди тече та річка", „Волинь", „Батько й син") вже в Канаді, вже в вільній Америці. Але я далі пошукувала тут, в Сан Франціско, за українцями і не могла їх знайти. На все Сан Франціско за перших півроку пошукувань я знайшла тільки „Українську Пекарню", але вона, як виявилось належить кошерним жидам, а назвали вони її так, бо їх батьки колись жили на Україні, розказували, що то за гарна країна була і захотіли на честь її назвати так свою пекарю. Гірко мені було, що чужинці, а не рідні діти, вшанували імя України... Тим часом пані Денис познайомила нас зі своїми давніми приятелями, старими каліфорнійськими українцями: панством Іванчук, Бачинських та п. Підгірним. Всі вони захотіли нас привітати з прибуттям до Каліфорнії і показати красу свого „золотого стейту". Для цеї мети був влаштований пікнік до одного з національних парків, де ростуть найвищі і найстарші в світі велетенські „ред-вуд" і секвойя. Я раділа не стільки навіть красі гір, лісу і безмежному синьому небові та сліпучому сонцеві(, бо туман і хмари лишились геть внизу, а ми, як орли, розкошували на височині від 8 до 10 тисяч ф.), як тому, що нарешті я вже знаходжусь з українському оточенню. Пан Підгірний, який має прекрасні рекорди майже всіх знаменитих українських співаків та співачок і хору Кошиця, був такий добрий, що привіз з собою аж на верхи каліфорнійських гір свої дорогоцінні рекорди і ми мали велику насолоду слухати рідні пісні в чудовому виконанню найкращих артистів. А коли мали вертатися, то на прощання, побравшись за руки, самі заспівали „ревуть стогнуть гори-хвилі" і це вийшло так щиро і гарно, що здавалось, аж все зтишилось: і другі люди, і дерева, і навіть напів-приручені олені перестали пастись, і всі з цікавістю прислухувалися до української пісні, яка напевне вперше лунала в горах Сієрра.

„Хто шукає той знаходить" — так до деякої міри було і з нами, бо пошукуючи українців ми всетаки де-кого знайшли. Часто то бувало кумедне знайомство, а здебільшого траплялося в трамваї або в парку і переважно тому, що ми завше (і то голосно, щоб добре було чути) балакали по-українськи, то хто-небудь та озивався, підходив і перепитував на якій мові ми балакаємо, а тоді рекомендувався українцем таким-то. Так ми зазнайомились з родиною інженера Т. Томоруг в Ґолден Ґейт парку, де в неділю бувають десятки тисяч одвідувачів зо всіх стейтів, але навіть серед цих тисяч пан Томоруг, що як і ми стужився за українцями, зачув рідну мову і спинив нас, щоб впевнитися, що йому не причулося, що це таки українською мовою ми балакали.

(Дальше буде).

ЗОЛОТІ ЗОРІ

Яка шкода, любий друже, що тебе не було першожовтневої неділі в Карнеґі Гол на Академії! Ти стратив нагоду побачити велику подію: в метрополії світу виступає не вбогий, малознаний, український емігрант, а поважний, правовитий господар, з незаперечним правом до тисячелітньої спадщини, пограбованої бандитами. І стратив ти цінні хвилини зворушення та насолоди, яку дає нам мистецтво, тим дорожчі, що дає їх нам наше рідне мистецтво, серед чужого моря. Ось послухай:

В рясно освітленій салі гомонить на кожному кроці українська мова. Скрізь знайомі, приятелі, друзі. І забуваємо про метушню нюйорської вулиці, про хмародери, про яркі неонові світла. Нам здається, що ми на своїй рідній землі. Та ось гаснуть світла на салі, рвуться недокінчені розмови і поспішно присідає спізнений гість. Розсувається занавіса і тисячі блискучих очей милуються довгими лавами виструнчених, дужих, мужеських грудей. Усі в святковому одягу і в святковому настрої. Це бо сьогодні вони складають доземний поклін своїй рідній матері-землі.

Глибокий віддих, легкий кивок руки і з міцних грудей ллється могутніми хвилями пісня. Дихає рідна земля свіжим подихом. Блестять золоті зорі, розсіяні по облаках, як білі вівці в голубих горах і місяць-вівчар поміж ними, вівці завертає і в золоту трембіту грає. Хто там високо — дзвінко виспівують тенори, супроводять їх теплі баритони і гремлять баси. А за хвилину дужі груди стихають до шелесту листу, бо ось вони ввійшли в замріяний, рожевий гай, де одаліски розсипані перли збирають. І сумує м'ягко-тепло баритон за молодими літами, що надто бистро покидають нас. А ось вигін за селом. Горять ярко огні, і грає-завиває музика. На тлі червоної луни веселі, розсміяні, ясні як алмаз, молоді очі повні радощів, надій, і сміх і танок веселий, розгульний. Та ні! Не всі сміються. Он на пеньку сивий дідуган схилив голову і плаче, згадує молоді літа, що минули без пригод. А було ти пригод чимало! Було ж, побували хлопці в турецькій неволі, і пускалися по синьому морю братів визволяти, і їздили чумацькими мажами в далеку дорогу...

І згадалися рідні гаї-розмаї й дівчата як під церковцею Зельмана грають, море жовтих колосків на рідних нивах, вірний друг і увесь страчений рай. І затужило, засумувало серце...

Не тужи і не сумуй серце моє! І що з того, що стоголовий змій розігнав твоїх братів-сестер по цілому світі?! Вони не розгубляться і не загинуть, а скрізь себе знайдуть. Зведе їх українська душа, українська пісня. І всюди вони будуть в піснях молитися за рідну землю. І ті стрункі ряди, що стоять перед нами, ті тенори, що з вівчарем на випередки в срібну трубку грають, ті баритони, що мягко-шовково розказують про свою тугу за минулим, і ті баси, що котяться як чумацька мажа, ціла та шляхотна, співацька громада найшла себе на далекій чужині і служить щировіддано рідній пісні, рідній землі.

Хор „Думка“ зі своїм диригентом, що розуміє духа пісні і вміє його віддати, це направду гордощі української, нюйорської громади. —

Микола Кокольський

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

21. Що думають чужинці?

Багато американців листується з своїми рідними та друзями закордоном і вони, можливо, мають документи, що становлять великий інтерес для інших американців та можуть стати багатьом у пригоді. Можливо, що вони знають про речі, про які цікаво дізнатися і іншим.

Як це може бути? А дуже просто. Пишучи листи закордон, ми дістаємо на них відповідь. Ці ж листи з Европи та Азії допомагають пізнати, що думають люди в інших країнах, яка їх думка про Америку, які неправдиві уяви гніздяться в їх головах.

Ці погляди чужинців можуть бути такими цікавими, що Загальна Рада з охотою надрукувала би кілька цікавих листів з закордону і заплатила би 5 долярів кожному читачеві, що прислав би такий лист. Отже, кожний читач запрошується прислати до Загальної Ради — Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, New York — лист, що він дістав з закордону і що, як читач думає, може бути цікавий і іншим. То може бути цілий лист, або лише уривок, або копія листа. Можна надсилати листи у всіх мовах. Якщо ми надрукуємо листа, то не подамо прізвищ і пропустимо місця, що мають чисто особистий характер.

Можливо, що читач зараз не має під рукою листа, який би він вважав цікавим для надрукування. Не журімося тим! Адже можна написати приятелям закордон, поставивши їм низку питань, відповіді на які безумовно будуть цікаві для широкого кола читачів. Такого цікавого листа Загальна Рада надрукує, а читач, що надіслав його, дістане свої 5 долярів.

Звичайно, пишучи такого листа, треба намагатися обминати політичні питання, що стосуються інших країн, бо це може спричинити неприємности Вашому кореспондентові, надто в країнах за залізною завісою.

Якже поставити цікаві питання? Найкраще поставити їх десь у середині листа або можна, наприклад, написати кілька своїх зауважень, на які, очевидно, Ваш приятель якось зареагує у своїй відповіді. Наприклад, можна написати: „Тутешні комуністи намагаються висвітлити справу так, начебто війну в Кореї розпочав американський „Великий Бізнес“. Я певний, що Ви не вірите в ці дурниці. А чи уявляєте Ви і всі Ваші як щиро підтримує весь наш нарід цю боротьбу проти аґресії?“

Або в листі можна написати: „Друже, напиши мені щиро, що ти думаєш про можливості нової світової війни. Якщо вона прийде, то як ти думаєш, коли вона може початися? Як ти думаєш, за що воюватимуть?

Такі і подібні питання можуть дати американцям чимало інформації, яка допоможе нам усім ефективніше поборювати злісну совєтську пропаґанду.

Два роки тому Загальна Рада Американської Єдности провела старанне дослідження в Европі з метою усталити, що думають люди про Злучені Держави. На підставі цього дослідження Загальна Рада давала поради мільйонам американців, які думки і яку інформацію варто включати в їх листи, писані друзям закордоном.

Тепер настав час збагатити данні, одержані два роки тому, треба дістати нові відомості про те, що чужинці думають про Америку. Отже, Загальна Рада прохає читачів цієї статті допомогти зібрати потрібні факти.

Отже, коли Ви справді хочете допомогти Загальній Раді, коли хочете допомогти дядькові Семові у його Поході за Правду і коли хочете заробити 5 долярів — пришліть листа, що Ви одержали від родича чи приятеля закордоном. Наша адреса: Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, New York.

Це є стаття із серії щотижневих статтів, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдности з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світу. Якщо у Вас є якісь питання або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради Американської Єдности: Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, New York.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН В ДОРОЗІ на зустріч з ген. МекАртуром зупинився в Ст. Луїс. Виїжджаючи в дальшу свою історичну подорож, президент „стискає правицю“ 5-літній дівчинці, Вірджінії Говп.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Наша участь у Дні Обєднаних Націй в Ню Йорку.

В суботу, дня 21. жовтня, відбудеться велика маніфестація в Ню Йорку для відзначення пятої річниці заснування Обєднаних Націй.

Для підготовки цеї маніфестації створено окремий Комітет, який запросив до співпраці Обєднані Українські Організації міста Ню Йорку. Згідно з дотеперішними розмовами, участь українців, є можлива і бажана.

До активної участи потрібні такі групи:

1) Українські громадяни, що є американськими горожанами (ситизенами) 40 або більше літ.

2) Українці в народнім убранні (хлопці й дівчата, жінки й чоловіки), хори або танцюристи в історичних народних ношах.

Обєднаний Комітет Українських Організацій міста Ню Йорку закликає поодиноких громадян, як і організації, що можуть брати участь в першій або другій групі, щоби зголосилися ласкаво на адресу голови Комітету до 17 жовтня включно (вівторок вечір) і подали свою точну адресу.

Обєднаний Комітет Українських Організацій міста Ню Йорку:
c/o Mr. M. Hawrylko,
34 E. 7th St., N. Y. C. 3:

Праця Золотого Хреста

Організація українських жінок в Америці „Золотий Хрест“, 1-ий відділ в Ню Йорку, яка має за собою багато років чинної праці, відновила свою діяльність після довшої перерви. Наслідком багатьох причин праця Золотого Хреста на довгий час була затримана і відновилась в січні 1950 р. з'єднаними силами давніх, заслужених робітниць Золотого Хреста з прибулими з Европи українками з Галичини, наддніпрянської України, еміграції та інших українських земель. Перші збори відбулися в січні рефератом пані Павлини Різник про працю Золотого Хреста від початків його існування. Була вибрана управа: голова — пані Анна Гладун, містоголова — пані Павлина Різник, секретарка — пані Міра Повх, скарбник — панна Раїса Шило і культурний референт — пані Галина Лащенко. До Контрольної Комісії увійшли: пані Євгенія Юрків, пані Катерина Гуцул і пані Бойдуник.

Дня 26 лютого влаштовано Свято Жінки-Героїні, де були виголошені два реферати: пані Павлини Різник про Ольгу Басараб і пані Галини Лащенко на тему: „Жінка на східних землях України в останній війні“, про жертвенну боротьбу українських жінок, серед яких центральною постаттю була Олена Теліга. Панна Раїса Шило і панна Сквирнянська деклямували поезії Олени Теліги. 5-го березня відбулося засідання-сходини, де вибрано делеґатів до об'єднаного Комітету українських Організацій міста Ню Йорку: пані Анну Гладун і пані Павлину Різник. Тоді теж ухвалено влаштувати Товариську вечірку, дохід з якої мав іти на писанку для дітей в Европі. А від найближчої неділі почався тиждень збірки одягу харчів знову ж таки для дітей в Европі. Запроєктовано теж влаштувати діточий садочок і Свято Матері.

18-го березня в домівці О.Д.В.У. влаштовано запроєктовану на попередньому засіданні товариську вечірку, де був уряджений складений буфет, щоб збільшити дохід з вечірки. За ці гроші закуплено харчі, які разом з зібраними одягами вислано для дітей до Европи. Пакунки вислано і в скорому часі почали приходити листи з Европи з подякою за одержані посилки, що були дійсно потрібною там поміччю а в деяких випадках і порятунком. Почали приходити прохання від хворих, старих, тому вирішено далі проводити збірки Золотого Хреста, але тепер вже загальні збірки для всіх потребуючих еміґрантів в Европі, а не лиш для дітей. В квітні Золотий Хрест разом з ОДВУ приняв участь в Святі Льояльности, а в травні відбувся Окружний З'їзд ОДВУ, з участю Золотого Хреста, де виступала з рефератом культурна референтка пані Галина Лащенко про значення організованої праці Золотого Хреста і перспективи цієї праці в майбутньому. По літній перерві Золотий Хрест почав дальшу працю співучастю в 16 Річному З'їзді Організації Державного Відродження України в Америці, що відбувся в перших днях вересня. 16-го вересня на сходинах управи Золотого Хрест, була намічена його діяльність на наступний рік, з метою її ще більше поширити.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Різні імпрези

Довший час вже не було в наших часописах згадки про Рочестер. Сторонньому чоловікові здавалося б, що український Рочестер спить, однак на щастя, так не є. Рочестер живе і доволі часто уряджує різні імпрези тільки не розголошує на всі сторони. Але про деякі з цих проявів духового життя треба згадати, щоб дати ще один доказ, що: „не вмірає душа наша, не вмірає воля!“

Найбільш рухливим є тут безперечно Український Національний Хор, який, під мистецьким проводом п. Волод. Божика, щораз краще вишколюється і здобуває собі належне признання не лиш серед родимців, але і поміж американцями.

Поза тим, що хор цей бере участь у всіх національних святах, виступав він у цьому році також і на чужих імпрезах, як прим.: на міжнароднім фестивалі в місцевому університеті, в лютому, на „Лайлек Дей“ в місцевому парку в травні і на „Гарвест Квін Фестивал“ в тому ж парку, в серпні ц. р.

За кожним разом збирав він заслужені оплески, а після імпрез були прихильні оцінки в місцевих часописах.

Вкінці хор цей виступив в українській радієвій авдиції в дні 1. вересня 1950. і кількома дуже вдатно виведеними піснями підніс немало гарне враження із цієї авдиції.

Цього ж дня вечором відбулась в місцевім Українсько-Американськім Клюбі забава, влаштована членами хору на вдоволення всіх присутніх (приявних) — а касієр хору міг теж із задоволенням занотувати прихід в сумі 288 дол.

Підчеркнути треба, що диригент хору п. Божик не живе в Рочестері, а тільки в місті Обурн, де має стале заняття. Не зважаючи на віддаль не жаліє труду, щоб бути в Рочестері на пробах та виставах.

Рочестер втратив би дуже багато, якби так п. Божик рішився покинути ці сторони, але тут, мимоходом кажучи, не має він належного забезпечення для себе і своєї рідні.

Допомоговий Комітет уряди в цього літа вдалий фестин-пікнік. В програму входили, між іншим, сольоспіви п-ни М. Климців і танки дівчат-пластунок, виведені п-ом Б. Хомяком.

Із чистого доходу в сумі 274 дол. вислано до Централі ЗУАДК'у 260 дол., а саме: 125 дол. на кошти спровадження 5 родин із Европи, 35 дол. на ліки для хворих скитальців в Европі а 100 дол. як вкладку до ЗУАДК'у.

Місцевий парафіяльний Комітет влаштував в місяці серпні 2 пікніки, один в користь церкви — а другий на місцеву парафіяльну школу. Оба пікніки дали чималий дохід по кількасот долярів.

Крім цього в днях від 18-20 серпня ц. р. відбувся т. зв. „базар“, який приніс посад тисячу долярів доходу на церкву.

Рухливий виділ читальні ім. Ів. Франка старається теж оживити культурно-освітне життя в Рочестері. По около 2-місячній перерві (літні вакації) відбулись знову сходини членів читальні. На них вирішено влаштувати Листопадове свято, подбати про придбання власної домівки, вступити в члени місцевого Укр. Конгр. Комітету та намічено давати відчити з різних ділянок знання по змозі що неділі. На весні таких доповідей було 4. Говорили: Дир. Хамрабура (два), радн. Зубрицький (1) і інж. Машковський (1).

Об цім, що О.Д.В.У. вшанувало пам'ять пок. От. Петлюри і полк. Коновальця та інших героїв Академією вже була згадка.

Це так — з грубшого — праця тих організацій, що гуртуються коло місцевої Церкви. Понадто працюють ще Товариства, які держаться осторонь церкви та місцевого Допомогового Комітету.

Петро Зубрицький

ПОКІНЧИЛИ ПРОЦЕС ПРОТИ УЧИТЕЛІВ ЗА КОМУНІЗМ.

Ню Йорк. — У середу покінчився процес проти учителя прилюдної школи Дейвида Фрідмана над його приналежністю до Комуністичної партії. Процес почався в шкільній раді 18 вересня і обертався довкруги питання, чи можна усунути вчителя прилюдної школи за партійний комунізм. Предсідник комісії, перед якою ставав підсудний, прийшов до висновку, що він належав до партії, отже остається ще питання, чи приналежність до Комуністичної партії є однозвучна з конспірацією до насильного скинення американського уряду. Це питання буде вирішене тоді, коли покінчаться процеси проти сьоми інших суспендованих учителів.

БРИТАНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ КОНКРЕТНОГО ВИЯВЛЕННЯ СОВЄТСЬКОЇ „ДОБРОЇ ВОЛІ“

Лейк Соксес, 13. жовтня. Британський представник в Об'єднаних Націях, державний міністер Кеннет Янґер, домагався вчора від совєтського уряду „конкретного виявлення доброї волі“ щодо його співпраці з іншими країнами. Він двердив, що совєтські дипломати були досі завжди тим Іваном, що в ряді війська „одинокий“ ішов „добре“ а всі інші не могли достосуватися до його кроку, замість він повинен був достосуватись до них. Янґер твердив, що як довго Совєтський Союз не дасть практичних доказів своєї доброї волі щодо співпраці, так довго не можна говорити про міжнародне відпруження та будь-яку можливість таку співпрацю наладнати, тим більше, що досі совєтські діла ніколи не йшли впарі зі совєтськими словами.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ПРО ТЕПЛИЦІ „ЛІПШІ ВІД ПАНСЬКИХ“, „КОПІЙКУ ДО КОПІЙКИ НА РОЗЖИВУ“, ПІДКУПСТВО, „КУРКУЛЬСЬКИХ ПРИХВОСТНІВ“ І „ОБМАН ПАРТІЇ ТА ДЕРЖАВИ“

Кореспонденти „Радянської України“ І. Волошин та М. Ротін, побувавши в Дрогобицькій області, надрукували обширний репортаж про питання наведені в заголовку. В репертажі вони ствердили, що життя українського селянства західних областей не проходить одностайно, совєтській адміністрації не вдалося і досі навчити населення думати большевицькими категоріями. Кореспонденти нарікають: „Всю глибину відповідальности перед партією і народом одні розуміють більше, другі, на жаль, менше“. Розуміння цієї „відповідальности“ вони показують на кількох прикладах. Кращий приклад у них це колгосп ім. Кірова. „Черепичними дахами, свіжо тесаним лісом тут і там ясніють артільні споруди... Плянтації цукрових буряків може позаздрити перший східний колгосп. Посадили ділянку клубники, а теплиці будуть навіть ліпші, як колись панські були...“ Колгоспниця Параскевія Павліна Цюник кореспондентам сказала: „Електростанцію спорудимо, зарибнимо ставки... а зараз ми тільки-тільки господарство своє стягаємо, копійку до копійки складаємо... на розживу. Я ще торічного хліба не споживала, а тут уже голова колгоспу велить забирати аванс нового врожаю...“ Очевидно, колгосп „виконав першу колгоспну заповідь — віддав уже хліб державі“... Другий приклад, від'ємний, це колгосп ім. „Паризької комуни“. Цим колгоспом керує Д. Парута. „Виявляється, — пишуть кореспонденти, — що Паруту колгоспники не хотіли обирати на голову, а його нав'язали артілі стрийські районні керівники. Цим фактом вони справдили потаємні сподіванки ворожих людей, Місцеві куркулі швидко прибрали це клоччя до рук і нині на свій розсуд сукають з нього всякі чорні петлі; вони втягли Паруту в багно пияцтва та неробства, могоричами, кумуванням та сватанням уплутали його в нечисті зв'язки з ледарями та саботажниками. Фактичним головою колгоспу виступає куркуль Цап, якому вдалося пролізти не тільки до колгоспу, але й у його верхівку...“ Як виникає з репортажу, „куркулі“ накоїли колгоспові неабиякого лиха. Вони не то що розпиячили Паруту, але і терня засіяли на лані з коксагизом, приглушили буряки бур'янами, опізнили здавання хліба державі і т. п. Колгоспники досі не отримали хлібних авансів за трудодні — і цьому винні також куркулі.

Таке спостерегли в Дрогобицькій області кореспонденти совєтської газети.

15 РОКІВ СТАХАНОВСЬКОГО РУХУ

Дня 31. 8. 1935 р. вибійник О. Стаханов — за спонукою партії — за одну зміну вирубав до 7 вагонів вугілля в одній з шахт Донбасу і тим започаткував страхітливу експлуатацію робітника державою-капіталістом, яка відома в цілому світі під назвою „стахановського руху“. Оце на днях в цілому СССР відзначувано 15-ті роковини цієї чорної події. В роковини опубліковано постанову уряду СССР про запровадження „досвіду Ф. Ковальова“. Досвід полягає в тому, щоб на основі „старанного вивчення в продукцію проводити добір найбільш досконалих і раціональних прийомів праці стахановців з тим, щоб ці прийоми стали надбанням всіх робітників“. Газети, видавані українською мовою, сповістили вже, що „методу узагальнення кращих прийомів стахановської праці Ковальова вже широко підтримали робітники багатьох підприємств УССР...“ Метода Ковальова, правдоподібно, це получення стахановщини з методою Чутких: стахановець, мусить видавати не тільки багато продуктів, але й високоякісних.

На іронію, в роковини оголошено слова Молотова: „Всьому світові відомо, що Україна — батьківщина знаменитого стахановського руху“.

НАРАДА БАВОВНЯРІВ

В Одесі дня 29. 8. розпочалася і продовжувалася два дні „республіканська нарада працівників системи міністерства бавовництва УССР“ з участю 400 людей. З доповіддю про завдання бавовництва в УССР виступив міністр бавовництва Є. Алексеєвський. Він сповістив, що цьогорічний врожай бавовни в Україні вдоволяє партію і уряд, скритукував недоліки продукції в Херсонській та Ізмаїльській областях, а далі від зібраних зажадав, щоб вони подбали про „чесне виконання завдань і обов'язків супроти держави, допомогли УСССР зайняти почесне місце по виробництву бавовни“, а викриті недоліки найшвидше зліквідували.

У ЛЬВОВІ ДВІ-ТРИ НОРМИ ЩОДНЯ

На львівській взуттєвій фабриці ч. 3., — подає совєтська преса, — переважну більшість робітників становить молодь. Це юнаки і дівчата, які в роки повоєнної п'ятирічки з довкільних сіл прийшли до міста і стали кваліфікованими робітниками. Колектив фабрики ще в минулому році завершив п'ятирічний плян. Десятки молодих робітників день-у-день виконують по дві-три норми своєї праці. Крім того, за рахунок економії шкіряних матеріялів фабрика виготовила кілька тисяч пар взуття понад плян.

Ни подано, що самі робітники ходять в ґумово-полотняному взутті, до того рваному.

„ДОСТРОКОВО ЗДАЛИ ХЛІБ“

По закінченні жнив совєтський адміністративний апарат, виконуючи постанову про „здачу хліба, як найважливіше завдання керівництва партійних та совєтських установ“, натискає на колгоспників, щоб вони якнайшвидше „з честю виконали свої зобов'язання супроти Сталіна“. Газети друкують листи різних обкомів партії в УССР до Сталіна, в яких повідомляється про „дострокову здачу хліба“. Такі листи надіслали вже керівники Ровенського обкому, Станиславівського, Полтавського і ін., разом 15 областей. В загальному, з УССР держава забрала 74 міл. 141 тис. пудів самої пшениці більше ніж торік.

(У. Д.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗЛОЖИЛИ:

ЛІСТА ч. 6.

КАЛІФОРНІЯ: Лос Анджелес: Л. Романюк, Ірина Єфремов і Степан Лесів по $10.

Сан Франціско: Марія Рудницька, Мих. Підгірний та Гриць Бурак по $10, УККомітет—С. Франціско (плякати) $5.

ДЕЛЕВЕР: Вілмінгтон: Мирослав Яворський $10.

ІЛЛИНОЙ: Асторія Григорій Гармаш $5.

Шикаґо: Петро Гладкий, Микола Шліхутка, Анатоль Головко, Фред Чизбі, і Мих. Беряк по $25. Роман Кишакевич $12.50. М. Федорів, Джон Стефанюк, Марія Овчаренко, Богдан Савчинський, Мих. Харів, Григ. Чушак, Бронислав Гайдук, Мик. Сенчишак, Б. Фединська, Александер Полюга, Петро Василів, Богдан Михайлович, Павло Кокун, Ілля Коцур, Теодор Курпіта, Микола Ракуш, п. Берестянський, Ю. Берестянська, д-р І. Іванців, д-р Волод. Білецький, Джон Теолтан, Василь Деркач, Онуфрій Пеляк, Ілля Семянчук, Волод. Кашуба, Волод. Галайда, Осип Москалевич і Григорій Прилипа по $10. Ю. Дубіцький $8. Уляна Целевич, Ярослава Рак, Волод. Нехай, Осип Пляцушок, Анонім, Мих. Дикий, Том Кривовяз, Олександер Мартинюк, Микола Батюк, Олекса Кміцикевич, Микола Пасіка і Гелен Чуба по $5. Петро Ґула $4. Микола Кордюк $3. Джон Кравс, Заплатинський і Анна Дибська по $2. Васильовський, А. Якимець, Гео Паславський, Петро Корецький, Гавришкевич, П. Максимюк, Татарин, Курко, Граб, Горін, Денис, Іванків, Шишка, Савчин, Прокопів, Дворянин і Ольга Вотович по $1.

Іст Сент Луї: Запорізька Січ (284) Від. УНС) $10.

Супіріор: Роман Віндик $50.

Ворд: Андрій Боготобяк $11.

КОННЕКТІКЕТ: Бріджпорт: Тарас Слівінський $20. Василь Папроцький, Богдан Сенів, С. Даценко, Теодозія Казієвич, Мирослав Зелик, всі по $10. Іван Шевчук, Ярослав Шумигора і Дмитро Черлявський по 5$, Теодор Красіцький $4, Петро Слівінський, Василь Слівінський, Мих. Заяць і Анастазія Глива по $2; Василь Лавриненко, Петро Зілинський, др. Теодозій Сендзік, Михайло Мадрона й Катерина Пущинська по $1.

Ґледстонбери: Осип Бандера $5.

МЕРИЛЕНД: Овінґс Миллс: Н. Ящук $5.

Покомовк: Богдан Кондра $10.

МАССАЧЮСЕТС: Джемейка Плейн Петро Борисюк $5.

Лудлов: Павло Хомин $10. Тома Гнатів і Михайло Кулиґа по $5.

Маттапен: Краянка $5.

МІШИҐЕН: Дітройт: Др. Василь Витвицький, П. Мосляк, П. Королишин, всі по $10; В. Нагайський, В. Зубар, Е. Резнак, І. Панчук, К. Мельник, М. Казимир, В. Фурґаль, М. Дудун, М. Михалейко, С. Дулька, С. Чистух, П. Барон, Р. Туркевич, Ф. Альшевський, М. Бойчук, П. Мякуш, Е. Козак, О. Захарків, М. П. Войтов, всі по $5; І. Дзядик $1; І. Біловус, Д. Добрянський, Н. Баранецький по $3; М. Білоскурський, А. Сванко по $2; О. Маціщинський, М. Гузуляк, С. Яремій, А. Газда, Козак, В. Вратусь, і П. Карп по $1.

Нюбері: Теодор Решетило $5.

Гемтремк: О. Кушик, Волод. Романко, Степан Дерешінський, Волод. Мадич, Методій Іванчук, Джон Мулярчик, Михайло Тимоць, Богдан Черниш, Іван Федчишин, Осип Муз і Яків Дидів по $10; Іван Шавінськис $5; Роман Дацко $3; И. Крупка $2; Петро Гищук $1.

МІННЕСОТА: Міннеаполіс: Олександер Филипович і Віктор Филипович по $10.

Оветонна: Зеновій Стельмах $10.

Сент Пол: Яків Гніздовський $10.

МОНТАНА: Гавр: др. Зенон Михайлюк $10.

НОРД КАРОЛАЙНА: Чепил Гілл: Н. Н. $4.

НЮ ДЖЕРЗИ: Клифтон: Теодор Гелемей $10.

Джерзи Сіті: Р. Вилчук, Степан Максимяк, Степан Домарецький, Мих. Волошин, Василь Гавриляк, Ярослав Гузар, Кирило Піддубчишин, Микола Заяць, Степан Островський, Петро Дмитрів, Петро Побігун, Ілля Щупляк, Тимко Широбура, Осип Зидик, Корнель Кolодій, Іван Дзядів і П. Колеба по $10; Андрій Бук, Г. Бура, Петро Джиджора, Ярослав Гавур, Мих. Іваницький, Василь Литвиненко і Мих. Гайдук по $5; др. Волод. Білозор, Марія Білозор і Наталія Білозор по $3; Алекс Полиняк, Степанія Дзядів, Петро Постолюк, Володимир Модрицький, Іван Нечипор і Антін Малюца по $2.

Гарфилд: Андрій Галушка $25.

Ірвінгтон: Ольга й Волод. Дармохвали $10.

Милвілл: Степанія Ірмолович $10; Панько Чопек $5.

Нюарк: Дмитро Бобеляк, Тома Томків, Оттон Венке, Волод. Псуй, Мих. Болтовський, Софія Олесницька, Мих. Гарасевич, Ярослав Яворський, Іван Пеленський, Мих. Добош, Тома Кордуба, інж. Юрій Яців і Ф. Гордон по $10; А. Змий $3.

Перт Амбой: Іван Ковалюк $10.

Ріджвуд: Піля Чайківська $10.

Трентон: Дмитро Кузик, Теодор Левицький, Степан Шилкевич, Лев Федорович і Осип Гоянюк по $10; Василь Савула $6.

НЮ ЙОРК: Асторія: Жіноча Громада $25; Петро Шох $20; Марія Ленз і А. Волосенко по $10; Мих. Заровений, Мик. Микитин, Семен Антонишин, Іван Карапура і Теодор Матвійців по $5.

Амстердам: Тимотей Лаба $10.

Бруклин: Анна Лялька $5.

Елмайра: Тома Чех, Осип Гуменюк, о. Волод. Довгович, Василь Харчишин, Микола Мартинюк, Василь Стець, Максим Осташевський, І. Ващишин, П. Ващишин, Мих. Смолинський, Волод. Шабатура, Петро Рудий і Павло Німець по $10.

Геркімер: Український Центральний Комітет (плякати) $2.

Джемейка: Осип Бурачок $10.

Лакаванна: д-р Андрій Турчин $10.

Ню Йорк Сіті: Филип Матлай $15; Володимир Гадзинський, Сильвестер Процьків, Люція Медицька, Теодозій Вагатович, Антін Яворський, Антін Валько, Мик. Куницький, Олександра Куницька, Константин Реутів і Люба Грибик по $10; Володимир Губіцький, Н. Клепаченко і Степанія Губіцька по $5.

Патнам Веллей: С. Василенко $10.

Рачестер: Роман Чорнобіль, Осип Комарницький, Мих. Король, Роберт Ширілес, Іван Ґуран, П. Бучинський, Ярослав Матковський по $10; др. І. Жовнірович, Волод. Тарнавський, Іван Олексин, Степан Глембоцький, Марія Холєвчук, Петро Ластович, Андрій Гара, Михайлина Пічак і Мих. Яремчук по $5; Петро Зубрицький $6; Василь Кучмій $2.

Санісайд: Кетрин Берків $5.

Йонкерс: Олександер Черкасевич, Святослав Коцибала, Степан Гель, Дмитро Малик, Богдан Галушка, Петро Іванчук, Михайло Зварич, Валентина Іванюк і Осія Іванюк по $10.

ОГАЙО: Акрон: Братство Сошествія св. Духа (Відд. 295) $25.

(Докінчення буде).

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК
слати на таку адресу:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P.O. Box 721 Church St. Annex
New York 8, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо всіх інтересантів, що зголосилися на фарму до праці на моє оголошення у „Свободі", що:

(1) Зголосилося 174 родин і мені не можливо всім відписати, бо це забрало би багато часу.

(2) Деяким людям відпишу, нехай не нетерпеливляться, бо в Америці є всього досить, але нема часу.

(3) Всім тим, що дуже просили, щоби їм дати знати, яка це фарма, без огляду на це, чи вони там підуть чи ні, відповідаю: Фарма 900 акрів, при битій дорозі не в лісах, або на відлюддю. 7 миль до містечка. Церков всюди повно, але нема української, бо нема там українців. Фарма займається випасом худоби (Гірфорд-вайт фейс) і свиней. Тому сіє кукурудзу, овес, сою і алфалфу або конюшину. Дійних корів нема, хіба для свого вжитку. Положення стейт Айова, коло Міссіссіпі ріки.

Степан Куропась.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую свого сестрінка Кривінського (хрестного імені не знаю), сина Марії і Теодора родом із села Криве, повіт Ярослав, Галичина. Хто мав би якінебудь вісти про нього прошу ласкаво слати на адресу:
Mrs. ANNA VOLOSCH,
2539 N. 4th St., Philadelphia 33, Pa.

ІВАН ЦУРКАН пошукує доньку **Анну,** синів: **Николу і Ярослава** з Тисьмениці. Перебували в 1948 р. в Німеччині. Хто би знав їх адресу
ЦУРКАН ІВАН
4339 S. Paulina, Chicago 9, Ill. USA

ХТО зі старих імігрантів знає теперішню адресу **ІВАНА** або **МИХАЙЛА ВОЛОШИН,** синів Дмитра, родом з Добрівлян, повіт Дрогобич, хай ласкаво подасть мені:
MYCHAJLO STECIW
59 Mercer Street, Newark, N. J.

Пошукую ТИМКА ПЛЕСКУНА, зам. колись в Erie Basin в Brooklyn N. Y., Coffee St. Хто про него знає, або він сам, голоситись до:
OLEKSA PLESKUN
1220 Bryant Ave., Bronx 59, N. Y.

Пошукую ОЛЬГУ НОВИЦЬКУ (по чоловікові імя незнаю), зі села Бобулинці, пов. Бучач, яка перебувала в 1949 році в таборі Stephanskirchen. Прошу голоситися до:
STEPHAN KRALKA
11 Beck St., Youngstown, Ohio
Краєві часописи прошу о передрук.

ЗАГАДОЧНИЙ АРЕШТ УКРАЇНСЬКИХ ДІПІСТІВ.

Денвер, у стейті Колорадо. — Щоденник „Рокі Мавнтен Нюз" з 9 жовтня поміщує об'ємисту новинку під заг. „Український рід („клан") перед депортуванням". У новинці є широка згадка про українську родину Федора Тимошенка складену з батьків і трьох синів, які перебувають у тюрмі в місцевості Ламар. „Їх жде депортація тому, що вони не надаються на громадян цеї країни". Таку опінію видав Юджін Тітсворт, пастор методиської церкви з місцевости Голлі, який представляє бюро Методиської Церкви в Ню Йорку, яке спровадило цих людей до праці на фарму Дж. Ромера з Голлі в березні б. р. разом з родиною латишів. Пастор каже, що Тимошенки зовсім не є комуністи. Латиші це чудові робітники, а українська родина має з ними непорозуміння. Ромер каже, що українці не надаються на громадян і привів їх до шерифа Джеймса Голсона з повіту Голлі, а цей замкнув їх до тюрми в Ламар, доки не знайдеться якийсь перекладач для вияснення справи. Сини у віці 16, 12 і 8 років відвідали батьків у тюрмі і пересиділи з ними через ніч, але ранком їх випустили. Родина Тимошенків є греко-катол. релігії й належить до катол. церкви св. Йосипа, де парохом є о. Урбан Іфферт. Про подію повідомлено федеральну Іміґраційну Службу, звідки має приїхати представник для прослідження справи. — Подібну новинку подав щоденник „Денвер Пост" з понеділка 9 жовтня.

(„Новоє Русскоє Слово" в Ню Йорку, поміщуючи новинку про Тимошенків, за своїми відомостями подає, що на фармі Ромера є ворожнеча між родинами, осуджує пастора Тітсворта за те, що він хоче вирішувати, хто надається на громадянина, а хто ні і пише, що Тимошенко є „русский" і звичайно в такому випадку, „православний")'

● **Саме в день 66 річниці свого** народження почала пані Елінор Рузвелт нову радієву програму на станції WNBC в Ню Йорку. Вона буде говорити на жіночі теми від год. 12.30 до 1,15 в полудне кожного дня, а крім того буде переповідати події з Об'єднаних Націй.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 15. жовтня, в год. 12:30 попол., в парафіяльній залі, 235 Карбон вул. Уряд просить членів прийти конечно на збори. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. — За уряд: М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Спортові Вісті

Футбольні змагання 8. 10. 1950

„У.С.К." Ню Йорк — ДААК Ню Йорк — 3:0 (0:0)

В товариських футбольних змаганнях УСК Ню Йорк переміг німецьку одинадцятку у відношенні 3:0. Змагання стояли на високому рівні. Зокрема лінія помочі (Товпаш I, Лапичак, Лютак) короткими приземними подачами опанувала гру і надала цілій одинадцятці тон великоклясової гри. Напад, який виступав без Павлюка і Банаха, зате скріплений Товпашом II своєю жертвенною і амбітною грою сповнив своє завдання. З оборонців дуже добрий був Шміґель. Молодий воротар у якого видно ще брак рутини вив'язався з завдання.

Ворота здобули Товпаш II, 2, Лютак 1.

УСК у цьому футбольному сезоні скріплений Банахом і братами Товпашами творить одну з найкращих дружин Ню Йорку й тим самим принесе українському спортові неодин лавровий вінець слави.

Цеї неділі 15 жовтня УСК грає вже мистецькі змагання в Йонкерс. Сподіємося, і віримо, що українське громадянство візьме участь і дасть моральну піддержку.

Р. Л.

● **Італійський представник в Політичному Комітеті О. Н. виступив** проти британської пропозиції на розв'язку проблеми Лібії, називаючи її „правним дивоглядом."

СПРАВЛЕННЯ

В статті „З приводу „Визвольників" („Свобода", число 235) має бути: „на маґістратських лекціях", а не „маґістерських"; „Катцельсон", а не „Катувльсон"; „проректора учбової частини", а не „професора ...".

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОДЯКА

На цьому місці висловлюємо щиросердечну подяку п. д-р **Кіналеві Василеві** в Йонкерсі за переведення безкорисно операції на нашому синочкові Романові, та за батьківську опіку за час його побуту в шпиталі і в дома. Рівнож дозволяємо собі зложити подяку **панству Кіналям** за спровадження нас з Европи і за дану нам як моральну так також матеріяльну допомогу в перших місяцях нашого побуту в Америці. За Їх щире українське серце спасибіг!

Роман і Стефанія Морози.

ТАРЗАН, ч. 2450. Небезпека згори.

Коли Тарзан, не знаючи, що скриня повзне вгорі, розривав свої пута...'

Великий Луї вияснював високому морякові, Данові Крімпові, своє положення.

Маючи на увазі можливу нагороду, Крімп хитро згодився дати поміч.

Та вкінці останнє волокно продерлося і малпочоловік підскочив.